

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 193/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Novotným, advokátska kancelária, A. Sládkoviča 1801/4, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv zaručených v čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv zaručených v čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 7/2016 z 18. júla 2017 uznaný vinným zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného v relevantnom čase (ďalej len „Trestný zákon“) a zločinu marenia spravodlivosti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 344 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona, za ktoré mu bol podľa § 344 ods. 2 Trestného zákona za použitia § 41 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j), § 37 písm. h) a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere troch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu za súčasného uloženia mu probačného dohľadu podľa § 51 ods. 1 za použitia § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na dobu troch rokov podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona. Zároveň boli sťažovateľovi uložené povinnosti podľa § 51 ods. 4 písm. g) a ods. 5 Trestného zákona.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal (okrem príslušného prokurátora) sťažovateľ odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1 To 5/2018-526 z 27. februára 2018 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) rozsudok okresného súdu zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že sťažovateľa uznal vinným zo spáchania zločinu marenia spravodlivosti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 344 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za ktorý ho odsúdil podľa § 344 ods. 1, § 36 písm. j) a § 38 ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka s podmieneným odkladom jeho výkonu podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 1 Trestného zákona na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

4. Rozhodnutie krajského súdu sťažovateľ z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku napadol mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože neboli splnené zákonné podmienky dovolania.

5. Podľa názoru sťažovateľa jeho odsúdenie bolo „založené výlučne na záznamoch (informáciách) získaných použitím informačno-technických prostriedkov... pričom tento dôkaz bol získaný... nezákonným spôsobom“.

6. V rámci dovolania sťažovateľ namietal:

a) nezákonnosť rozhodnutia, ktorým bol daný súhlas na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky, ktoré vydal sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. KS BB-V-51-8/2014-Ntt-162 z 28. júla 2014,

b) rozpor záznamov telekomunikačnej prevádzky s ustanovením § 115 ods. 7 Trestného poriadku a

c) obchádzanie záruk ústavnosti trestného konania aplikáciou zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“).

7. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd prakticky na žiadnu z daných námietok relevantne nereagoval a jeho aplikácia práva tak nebola ústavne konformná.

8. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na ochranu súkromia sťažovateľ uviedol, že súhlas na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vydaný sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici 28. júla 2014 bol nedostatočne odôvodnený, svojvoľný, nepreskúmateľný a nezákonný. Išlo o v poradí druhé rozhodnutie, ktorým bolo predĺžené pôvodné 6-mesačné obdobie na použitie informačno-technických prostriedkov a napriek tomu podľa sťažovateľa neobsahovalo konkrétne a dostatočne preskúmateľné dôvody potreby takéhoto predĺženia. Nie je možné z neho vyčítať žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala legitimitu a proporcionalitu zásahu

do sťažovateľových práv. Odôvodnenie tohto súhlasu sťažovateľ považuje za vágne, flagrantne porušujúce jeho základné práva.

9. Sťažovateľ poukázal aj na skutočnosť, že už samotná žiadosť Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred v Banskej Bystrici (ďalej len „inšpekcia“) ako túto vec vyšetrujúceho orgánu činného v trestnom konaní o predĺženie doby použitia informačno-technických prostriedkov obsahovala úmyselne nepravdivé a zavádzajúce údaje, na základe ktorých sa rozhodovalo o zásahu do sťažovateľovho ústavného práva na ochranu súkromia. Takýto postup inšpekcie považuje sťažovateľ nielen za nezákonný a šikanózny, ale aj za hraničiaci s *„postupom policajných orgánov totalitných režimov, ktoré ohýbajú pravdu podľa účelu, ktorý je potrebné dosiahnuť a u ktorých je bežné nerešpektovanie základných práv a slobôd“*.

10. Napriek závažnosti týchto výhrad sa k nim najvyšší súd podľa sťažovateľa v napadnutom rozhodnutí nevyjadril, aj keď z nich jednoznačne vyplýva protiprávnosť a protiústavnosť postupu inšpekcie, ktorá absolútne bezprecedentným spôsobom účelovo zneužívala svoje postavenie a daným postupom tak zjavne *„infikovala“* záznamy získané použitím informačno-technických prostriedkov, a preto tieto dôkazy mali byť z dokazovania vylúčené (doktrína plodov z otráveného stromu).

11. Sťažovateľ poukazoval aj na skutočnosť, že z rozhodnutia, ktorým bol daný súhlas na predĺženie použitia informačno-technických prostriedkov na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačných činností, vôbec nie je zrejmé, aké konkrétne úkony vykonali *„bezpečnostné zložky štátu“*, v akom rozsahu a kvalite, aby bolo zrejmé, či boli vyčerpané všetky dostupné prostriedky, ktoré vyúsťujú do záveru o predchádzajúcom neúčinnom alebo podstatne sťaženom odhalovaní a dokumentovaní v rozhodnutí uvedeného trestného činu.

12. Vydaný súhlas tak nebol ani proporcionálny, pretože z neho podľa názoru sťažovateľa nie je zrejmé, prečo neboli využité iné (miernejšie) prostriedky zasahujúce do jeho ústavných práv, a preto výstupy z použitia informačno-technických prostriedkov,

teda záznamy z telekomunikačnej prevádzky boli aj tohto dôvodu nezákonné a nepoužiteľné v trestnom konaní.

13. Sťažovateľ zhrnul, že rozhodnutie o vydaní súhlasu na predĺženie použitia informačno-technických prostriedkov obsahovalo iba všeobecné a vágne informácie, ktoré neopodstatňovali predĺženie takého významného zásahu do práva na súkromie, akým rozhodne odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej činnosti je, a preto bol nedostatočne odôvodnený, čiže nepreskúmateľný a v dôsledku toho nelegálny. Hoci rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie, išlo o formálne odôvodnenie, ktoré pri takom závažnom zásahu do ústavných práv nemožno akceptovať.

14. Sťažovateľ tvrdí, že napriek závažnosti a reálnej opodstatnenosti jeho námietok najvyšší súd v napadnutom uznesení sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 uviedol, že tieto nie sú dôvodné, a to bez toho, že by sa nimi vôbec zaoberal.

15. Pokiaľ sa teda najvyšší súd za týchto okolností vôbec nezaoberal dovolacou argumentáciou, zjavne rezignoval na svoju povinnosť súdnej kontroly a neodstránil tak porušenie zákona, ku ktorému došlo jednak na základe udelenia „Súhlasu“, ale dokonca bol na základe tohto porušenia sťažovateľ aj odsúdený. Samotné odôvodnenie dovolacieho rozhodnutia je podľa sťažovateľa iba formálne a zjavne nedostatočné, a nie je ani zrejmé, na základe akých skutočností dospel dovolací súd k záveru, že si sťažovateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaneho dovolacieho dôvodu.

16. Porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vidí opäť v tom, že sa najvyšší súd, ale ani súdy nižších stupňov jeho zásadnou právnou argumentáciou nezaoberali. Navyše, dovolací súd v súvislosti s tvrdením sťažovateľa, že použitie záznamov telekomunikačnej prevádzky bolo v rozpore s ustanovením § 115 ods. 7 Trestného poriadku, nezohľadnil iné (svoje) rozhodnutia, ktoré boli skutkovo a právne obdobné s danou vecou, a neprihliadol tak na princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a na princíp právnej istoty.

17. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 22 ods. 1, 2 Ústavy SR, podľa čl. 10 ods. 2 Listiny a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru boli porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 22/2019 zo dňa 27. 08. 2019.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 22/2019 zo dňa 27. 08. 2019 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 415,51 eur...“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

20. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

21. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

22. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

23. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

24. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, základných práv zaručených v čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019.

25. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

26. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 10 ods. 2 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

27. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

28. Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

29. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

30. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

31. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

32. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

33. V súvislosti s preskúvaním rozhodnutí všeobecných súdov v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či

v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

34. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

35. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Ústavný súd taktiež poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

36. Ústavný súd pripomína, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

37. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho presvedčení, že najvyšší súd v dovolacom konaní relevantne nereagoval na jeho argumentáciu založenú na tvrdení o nezákonnosti dôkazu získaného za použitia informačno-technických prostriedkov na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, keďže súhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici na ich použitie nebol adekvátne odôvodnený, a sťažovateľom bol považovaný za nelegálny, nelegitímny a neproporcionálny, pritom k odsúdeniu sťažovateľa došlo výlučne na základe tohto dôkazu. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 tak sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené a tým nepreskúmateľné, arbitrárne, a preto ústavne nekonformné.

38. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania (strany trestného konania), keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998), vrátane povinnosti súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

39. Inými slovami, z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, keď sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Naopak, ak všeobecný súd rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, nepatrí do právomoci ústavného súdu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov, resp. posudzovanie skutkového stavu ako správne zisteného všeobecným súdom.

40. Všeobecný súd by teda nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru. „Je teda nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému [(II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, II. ÚS 200/09).“ (Ústava Slovenskej republiky, Teória a prax, Doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc., 2015, C. H. BECK, s. 865;)].

41. Najvyšší súd v úvode relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 poukázal na význam a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku určeného k náprave najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných pochybení súdov, ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd poznamenal, že dovolanie predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou

stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania vrátane dovolacích dôvodov sú preto striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

42. Samotnú námietku sťažovateľa spočívajúcu v tom, že súhlasy na jeho odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky boli vydané nezákonne a neboli dostatočne odôvodnené a použiteľné pre dané trestné konanie, v čom sťažovateľ videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

43. Dovolací súd predovšetkým ozrejmil, že do práva na súkromie je možné zasiahnuť iba v odôvodnených prípadoch a na základe zásad legality, legitimacy a proporcionality, ktoré bližšie vyložil takto:

Legálny zásah znamená, že štát môže do práva na súkromie zasiahnuť iba na základe a v medziach zákona, pritom sa skúma, či k zásahu do súkromia došlo v súlade s platnými právnymi predpismi.

Legitimita zásahu znamená, že do práva na súkromie možno zasiahnuť len vtedy, keď je to v záujme štátu z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny a v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany ich práva a slobôd.

Proporcionálna zásahu znamená, že k nemu možno prikrčiť len vtedy, keď je to nevyhnutné a sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami a iba v duchu požiadaviek kladených na demokratickú spoločnosť vyznačujúcu sa pluralizmom, toleranciou a voľným duchom.

44. Následne dovolací súd uviedol základné podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom toho, aby bolo možné vyhodnotiť dôkaz zabezpečený použitím informačno-technických prostriedkov ako dôkaz získaný zákonným spôsobom. Išlo o tieto predpoklady:

- podaný návrh spĺňa náležitosti stanovené Trestným poriadkom alebo zákonom o ochrane pred odpočúvaním,
- príkaz alebo súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov je riadne odôvodnený, obsahuje všetky stanovené náležitosti a bol vy daný príslušným súdom a sudcom,
- použitie informačno-technických prostriedkov bolo vykonané v súlade s vydaným príkazom,
- dôkaz získaný použitím informačno-technických prostriedkov je použiteľný v trestnom konaní z hľadiska kvality, obsahu a úplnosti.

45. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd uviedol, že po preskúmaní spisového materiálu, ako aj po oboznámení sa s utajovanými prílohami zistil, že obidva súhlasy sudcu Krajského súdu v Banskej Bystrici (č. k. KS BB-V-51-1 /2014-Ntt-7 z 30. januára 2014 a č. k. KSBB-V-51-8/2014-Ntt-162 z 28. júla 2014) spĺňajú materiálne, ako aj formálne podmienky v zmysle ustanovení zákona o ochrane pred odpočúvaním, tieto sú náležite odôvodnené a boli vydané v súlade so zákonom s uvedenými skutkovými okolnosťami odôvodňujúcimi ich použitie. Záznamy bolo podľa názoru najvyššieho súdu možné použiť aj v predmetnom trestnom konaní ako dôkazy na usvedčenie sťažovateľa zo spáchania skutku, pre ktorý bol odsúdený, pretože boli vydané podľa ustanovení zákona o ochrane pred odpočúvaním z dôvodu podozrenia z páchania trestnej činnosti v rámci jedného odpočúvania, v priebehu ktorého sa sťažovateľ dopustil viacerých skutkov obdobnej právnej kvalifikácie. V priebehu súdnych konaní sťažovateľ uzavrel s prokurátorom príslušnej prokuratúry dohodu o vine a treste v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 T 12/2016 z 11. mája 2018, a to zo spáchania tej istej trestnej činnosti, za ktorú bol uznaný vinným aj v tomto konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 T 7/2016, v ktorom bol vyňatý jeden zo skutkov. Preto uvedené záznamy boli použité v rámci obidvoch konaní, keďže sa týkali tej istej trestnej činnosti sťažovateľa, kde prvý skutok spáchal 15. februára 2014 a posledný 11. novembra 2014. Preto bolo možné podľa dovolacieho súdu uvedené záznamy použiť ako usvedčujúci dôkaz podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku v danom trestnom konaní. Vzhľadom na už uvedené najvyšší súd považoval námietky sťažovateľa za neodôvodnené, ktoré nemohli založiť uplatnený dovolací dôvod.

46. Zo záverov dovolacieho konania vyplýva, že najvyšší súd dovolaním sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 1 To 5/2018-526 z 27. februára 2018 akceptoval, nevytkol mu žiaden nedostatok ani nesprávnosť a v podstate sa s ním stotožnil. Ústavný súd preto považoval za náležité oboznámiť sa aj s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu.

47. Na rovnaké námietky sťažovateľa krajský súd v zodpovedajúcej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že ustáliť skutkový stav a vinu sťažovateľa v posudzovanej veci bolo možné najmä na základe záznamu telekomunikačnej prevádzky medzi účastníkmi skutku a aproboval, že odpočúvanie bolo vykonané a záznam vyhotovený podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním.

48. Po oboznámení sa s utajovanou časťou spisu k otázke splnenia podmienok legality (na základe zákona v súlade so zákonom), legitimacy (sleduje sa legitímny cieľ) a proporcionality (primeranosť a nevyhnutnosť – stanovený cieľ nemožno dosiahnuť inak) vykonaného odpočúvania a zaznamenávania telekomunikačnej prevádzky krajský súd konštatoval, že záznam z telekomunikačnej činnosti je dôkaz získaný a vykonaný zákonným spôsobom a použiteľný podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona (Trestného poriadku) alebo podľa osobitného zákona (napr. zákona o ochrane pred odpočúvaním, najmä v súlade s jeho § 3 ods. 1 a 2, § 7 ods. 2).

49. Odvolací súd po citácii znenia označených ustanovení zákona o ochrane pred odpočúvaním zhrnul, že v predmetnej veci vydal príslušný sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici 30. januára 2014 na základe žiadosti inšpekcie súhlas na odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky podľa § 2 ods. 2, § 3 a § 4 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním účastníckej stanice, ktorú vtom čase používal sťažovateľ na obdobie od 30. januára 2014 do 29. júla 2014 a 28. júla 2014 príkaz na predĺženie doby odpočúvania na obdobie od 30. júla 2014 do 31. januára 2015. Tieto rozhodnutia podľa názoru odvolacieho súdu spĺňali všetky materiálne i formálne podmienky. Boli odôvodnené v rozsahu zodpovedajúcom povahe veci a štádiu konania. Skutkovou okolnosťou v posudzovanom prípade bolo okrem iných aj dôvodné podozrenie, že sťažovateľ „zistuje z

priestupkových spisov alebo vyšetrovacích spisov informácie, ktoré potom oznámi svojim kamarátom. Kamarátom a známym následne radí ako majú vypovedať, či už pri spáchaní nejakého priestupku alebo trestného činu.“. Krajský súd dodal, že „V tomto smere si treba uvedomiť, že v ranom štádiu konania sa pracuje väčšinou s operatívnymi informáciami, ktorých bližšia konkretizácia by mohla spôsobiť zmarenie výkonu týchto úkonov. Pre záver, že príkazy príslušného sudcu boli dôvodné, svedčí napokon skutočnosť, že vo veci aj na základe takto získaných dôkazov bolo následne obžalovanému vznesené obvinenie z trestnej činnosti a v konečnom dôsledku bola podaná obžaloba, ktorá je predmetom tohto konania.“.

50. Odvolací súd vo vzťahu k použiteľnosti záznamu telekomunikačnej prevádzky získaného na základe zákona o ochrane pred odpočúvaním ako dôkazu v trestnej veci sťažovateľa prijal názor príslušného vo veci činného prokurátora, že vyžadovať, aby pre použiteľnosť takýchto záznamov bolo už v čase odpočúvania vedené trestné konanie, nemá oporu v žiadnom ustanovení označeného zákona. Vzťah medzi zákonom o ochrane pred odpočúvaním a Trestným poriadkom, resp. jeho ustanoveniami upravujúcimi použitie informačno-technických prostriedkov uvedenými v § 115 a § 116 je v zákone o ochrane pred odpočúvaním vymedzený v jeho ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého tento zákon sa nevzťahuje na použitie informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní podľa osobitného zákona. Z uvedeného vyplýva, že lex specialis pre použitie informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní je jedine Trestný poriadok. Na použitie záznamu podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním sa nevzťahuje podmienka podľa § 115 ods. 7 Trestného poriadku, že sa musí súčasne viesť trestné konanie, pretože ide o dôkaz získaný podľa osobitného zákona.

51. Na základe uvedeného odvolací súd neakceptoval odvoláciu námietku sťažovateľa a uzavrel, že použitie záznamu z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky v posudzovanej trestnej veci bolo ako dôkaz použité v súlade so zákonom.

52. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu (vrátane záverov vyplývajúcich z rozhodnutia krajského súdu) konštatuje, že ako najvyšší súd v dovolacom konaní, tak aj krajský súd v odvolacom konaní konali v medziach

svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Obidva súdy vo svojich rozhodnutiach primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektovali na sťažovateľom vznesené tvrdenia a námietky, ku ktorým v primeranej argumentácii zdôvodnili svoje úvahy opierajúc sa o zistenia plynúce z na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu (utajovanej prílohy).

53. Z hľadiska sťažovateľom požadovanej ústavnoprávnej ochrany jeho základných práv je podstatné, že dovolací súd (a takisto aj odvolací), pokiaľ považoval záznam z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky použitý v trestnej veci sťažovateľa za dôkaz vykonaný zákonným spôsobom, vo svojom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedol, prečo a na základe ktorých skutočností tak urobil. V odôvodnení či už napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu, ako aj rozhodnutia krajského súdu sú zreteľne uvedené jednoznačné dôvody, ktoré „ospravedlňovali“ zásah do práva na ochranu súkromia sťažovateľa odpočúvaním telekomunikačnej prevádzky a vyhotovením jeho záznamu. Najvyšší súd uviedol, že sa tak stalo v súlade s príslušnou zákonnou úpravou, ktorú vyložil bez toho, aby to odporovalo jej zneniu, zmyslu alebo účelu. Rozvinul, že vo veci sťažovateľa boli splnené všetky vyžadované podmienky legality, legitimacy a proporcionality tohto zásahu, keď ozrejmil, že informačno-technické prostriedky boli použité na základe zákona a v jeho medziach (zákon o ochrane pred odpočúvaním), a to z dôvodu podozrenia z páchania trestnej činnosti sťažovateľom. Hoci najvyšší súd splnenie podmienky proporcionality zásahu do súkromia sťažovateľa použitím zvolených informačno-technických prostriedkov zvlášť podrobne nerozoberal, z kontextu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a najmä popisu stíhaného skutku je zjavné, že bol to práve spôsob páchania trestnej činnosti, ktorý eliminoval jej objasnenie inými prostriedkami na minimum, ak nie vôbec. Rovnako ak všeobecné súdy vyhodnotili zisťovanie informácií z priestupkových alebo vyšetrovacích spisov na účel ich poskytnutia ďalším neoprávneným osobám a následné inštruovanie týchto osôb, ako majú v daných veciach vypovedať, ako okolnosť, ktorá odôvodňovala vydanie príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky osoby takto konajúcej (sťažovateľa), potom podľa názoru ústavného súdu tak zjavne neurobili svojvoľne a takýto dôvod je možné akceptovať ako relevantný.

54. Ústavný súd teda považuje závery všeobecných súdov uvedené v označených rozhodnutiach, ktorými tieto konštatovali dostatočnosť odôvodnenia vydaného príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a jeho legalitu a legitimitu, za presvedčivé.

55. V tejto súvislosti ústavný súd akcentuje, že jeho úlohou ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavne kautely postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. Úloha ústavného súdu v rámci konkrétnej kontroly ústavnosti vykonávanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nespočíva v posudzovaní právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej moci a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

56. Ústavný súd ďalej konštatuje, že obsah napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu (v adekvátnom spojení s odvolacím rozhodnutím), ktorý v rámci svojej argumentácie odpovedá na východiskové v dovolaní uplatnené námietky sťažovateľa a obsahuje primerané a presvedčivé odôvodnenie svojich záverov, pre ktoré potvrdil zákonnosť získania a vykonania dôkazu, na základe ktorého bol odsúdený, pri zachovaní všetkých základných zásad trestného konania, nesignalizuje porušenie relevantných obsahových zložiek základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na nich nadväzujúcich práv.

57. V zmysle rozhodovacej činnosti ESĽP v prípadoch namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa úloha súdu sústreďuje na zistenie, či konanie ako celok vrátane dokazovania (spôsobu vykonania dôkazov) malo spravodlivý charakter [(napr. rozsudok vo veci Van Mechelen a iní proti Holandsku z 23. 4. 1997, § 49, § 50; rozsudok A. M. proti Taliansku zo 14. 12. 1999, § 23, § 24, Komanický proti Slovenskej republike, rozsudok zo 4. 6. 2002), rovnako tak aj podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03)], k čomu sa ústavný súd prikláňa po komplexnom zhodnotení postupu vo veci

konajúcich súdov (predovšetkým krajského súdu a najvyššieho súdu). Ústavný súd pripomína, že nie je osobitnou preskúmavacou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011).

58. Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 22/2019 z 27. augusta 2019 nevybočuje z limitov čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy ani čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnému súdu neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť v tejto časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie označeným rozhodnutím najvyššieho súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

59. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, v čl. 10 ods. 2 listiny a práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru dovolacím rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že z podstaty ústavnej sťažnosti, ako aj z jej formulácie je evidentné, že k ich porušeniu dovolacím súdom by mohlo dôjsť iba skrz neprípustný zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Iba porušením ústavnoprávnych princípov procesného charakteru vyplývajúcich z uvedených článkov ústavy (listiny) a dohovoru zaručujúcich právo na spravodlivý proces by mohol najvyšší súd ako dovolací súd, ktorý v relevantnom čase sám svojou rozhodovacou činnosťou nijako neparticipoval na získaní, vykonaní a vyhodnotení namietaného dôkazu (z hľadiska jeho zákonnosti), zasiahnuť do práva sťažovateľa na ochranu súkromia.

60. Keďže ústavný súd neprípustný zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím najvyššieho súdu nezistil a nevyslovil, nemohol konštatovať ani porušenie základného práva na súkromie podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto aj v tejto jej časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

61. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu